

Operator kamery

352112

Inna nazwa zawodu: kamerzysta, szwenkier

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Celem pracy operatora kamery jest realizacja zdjęć filmowych i telewizyjnych, zgodnie ze sztuką operatorską, według instrukcji reżysera, operatora obrazu lub realizatora telewizyjnego.

Operator kamery odpowiada przede wszystkim za ruchy kamery w przestrzeni oraz kompozycję kadru. Jego najistotniejszym zadaniem jest zachowanie płynności tzw. narracji obrazowej, np. w przejściu od ujęcia ogólnego (panoramy) do zbliżeń. Każda zmiana ruchu kamery i wybór nowego kadru musi logicznie wynikać z poprzedniego ujęcia. Podstawowym narzędziem pracy operatora jest kamera, która staje się urządzeniem coraz nowocześniejszym, wyposażonym w wiele nowych funkcji i możliwości. Operatorzy są zobowiązani do sprawdzania stanu technicznego kamer przed każdym nagraniem lub emisją (zasilanie baterii, statyw, natężenie barw, ostrość itd.). Ważna jest również dbałość o jakość techniczną i kompozycyjną obrazu.

Operator kamery należy do ekipy operatorskiej, do zespołu pracowników realizujących zdjęcia (grupa zdjęciowa), na który składają się oprócz niego, m.in.: główny operator, asystenci operatora, wózkarze, oświetleniowcy. Może on być szefem tego zespołu na planie filmowym lub w studiu telewizyjnym. Wówczas z reżyserem i scenografem operator kamery ustala kompozycję kadru, rodzaje stosowanych planów, kąty ujęć kamery i sposób oświetlenia. Może być także drugim operatorem, współpracownikiem pierwszego, własnoręcznie obsługującym kamerę lub operatorem drugiej kamery, filmującym akcję drugiego planu, potocznie nazywanym szwenkrem (szwenk – szybka zmiana kierunku kamery).

W zależności od miejsca wykonywania zdjęć, w pracy operatora można wyróżnić formę studyjną i terenową. W pierwszym przypadku, operator realizuje zdjęcia w studio, np. nagrywając programy informacyjne, publicystyczne, teleturnieje itp., gdzie kamera (lub kamery) jest na ogół ustawiona w jednym miejscu i operator kamery ma ściśle określone przez realizatora programu wytyczne, którymi musi się kierować w swojej pracy. Natomiast operator reporterskiej kamery, który pracuje w terenie, ma możliwość wykazania się większą samodzielnością i kreatywnością. W zależności od redaktora, z którym współpracuje, operator może mieć większą swobodę w wyborze odpowiedniego kadru, efektów wykończenia czy w ustawieniu kamery i osób. Jeśli chodzi o programy emitowane „na żywo”, to wymagają one od operatora znakomitego refleksu i błyskawicznego reagowania na wszelkie nieprzewidziane sytuacje. Operator kamery musi wtedy być gotowy i otwarty na wszelkie dyspozycje realizatora.

Wiele programów telewizyjnych rejestrowanych jest przez kilka kamer. Operatorzy powinni więc dobrze orientować się w zadaniach kolegów i mieć świadomość komplementarności swojej roli wobec zespołu.

W produkcji filmów i form pokrewnych operator kamery jest członkiem ekipy operatorskiej wykonującej zdjęcia według koncepcji operatora obrazu. Wskazówki operatora obrazu mogą być bardzo drobiazgowo i ich trafne wypełnienie wymaga specjalistycznych umiejętności i talentu artystycznego. Ale operator kamery może też zaproponować własną koncepcję kompozycji obrazów. Zatrudnienie przy realizacji filmów, zwłaszcza fabularnych, świadczy o najwyższych kwalifikacjach zawodowych operatora kamery.